

Fremsat den {FREMSAT} af Karen Jespersen

Forslag

til

Lov om ændring af lov om lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag

(Ændring af modtagergruppen for særligt børnetilskud)

§ 1

I lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 909 af 3. september 2004, som ændret ved § 27 i lov nr. 431 af 6. juni 2005, § 8 i lov nr. 346 af 18. april 2007 og ved § 27 i lov nr. 523 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. I § 4, stk. 1, ændres: ”reglerne i stk. 2 og 3” til: ”reglerne i stk. 2, 3, 12 og 13”.

2. I § 4 indsættes som nye stykker:

”Stk. 12. Børn af eneadoptanter har ikke ret til særligt børnetilskud, medmindre adoptionen er omfattet af stk. 3, nr. 3, eller de er blevet stedbarnsadopteret, og betingelserne i stk. 3, nr. 2 – 6 er opfyldt.

Stk. 13. Børn, der er blevet til ved kunstig befrugtning af enlige, har ikke ret til særligt børnetilskud, medmindre de er blevet stedbarnsadopteret, og betingelserne i stk. 3, nr. 2 – 6 er opfyldt.”

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2009.

Stk. 2. § 1, nr. 2, har virkning for børn, der er blevet til ved kunstig befrugtning af enlige foretaget efter lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund, formål og indhold

Forslaget fremsættes på baggrund af Folketingets behandling af henholdsvis beslutningsforslag B 74 i 2006 – 07, 2. samling og B 58 i 2007 – 08, 2. samling om ligestilling mellem eneadoptanter og eneforsørgere med hensyn til det særlige børnetilskud. Begge beslutningsforslag blev afvist.

Med lovforslaget ændres reglerne for ret til særligt børnetilskud således, at der ikke er ret til særligt børnetilskud for børn, der er blevet til ved kunstig befrugtning af enlige kvinder foretaget efter den 1. januar 2009. Forslaget præciserer endvidere gældende ret for børn af eneadoptanter, som ikke har ret til særligt børnetilskud, ved at beskrive reglen direkte i lovteksten.

Efter de gældende regler kan der ydes særligt børnetilskud til et barn under 18 år i en række situationer med det fælles træk, at eneforsørgerrollen er en følge af en ude fra kommende begivenhed. I disse situationer udbetaler kommunen uden ansøgning et offentligt tilskud til afhjælpning af de økonomiske konsekvenser af en uventet situation. Med den nuværende udformning af reglerne har børn, der er blevet til efter kunstig befrugtning af enlige, imidlertid også ret til særligt børnetilskud, selv om kvinden bevidst har valgt at være alene om at forsørge barnet.

Det særlige børnetilskud udbetales blandt andet som kompensation i tilfælde, hvor der mangler en tidligere forsørgelsespligtig forælder. Det særlige børnetilskud svarer derfor som udgangspunkt til normalbidraget. Særligt børnetilskud udgør i 2008 årligt i alt 13.128 kr. (11.628 kr. i grundbeløb og 1.500 kr. i tillæg).

2. Gældende ret

Efter de gældende regler i børnetilskudslovens § 4, stk. 3, nr. 1, kan der ydes særligt børnetilskud til et barn under 18 år, når faderskabet ikke er fastslået.

Et barn, der er blevet til ved kunstig befrugtning af en enig kvinde har ret til særligt børnetilskud, da situationen falder ind under børnetilskudslovens § 4, stk. 3, nr. 1, hvor faderskabet ikke kan fastslås. Det følger af børnelovens § 28, stk. 1, at faderskab til et barn, der er blevet til ved kunstig befrugtning af enlige kvinder, ikke kan fastslås, hvis behandlingen med kunstig befrugtning er foretaget af en læge eller under en læges ansvar eller hvis behandlingen er sket med sæd, der er doneret til en offentlig eller privat sædbank.

Ved en ændring af lov om kunstig befrugtning har barnløse enlige kvinder med virkning fra 1. januar 2007 fået ret til behandling med kunstig befrugtning på regionale sygehuse.

I tilfælde, hvor den enlige kvinde har opnået graviditet ved kunstig befrugtning, hvor sæddonor ikke kan anses som barnets far, jf. børnelovens § 28, stk. 2, vil faderskabet ikke kunne fastslås.

I hovedparten af de tilfælde, hvor enlige kvinder får børn ved kunstig befrugtning, vil faderskabet således ikke kunne fastslås. Der vil i disse tilfælde være ret til særligt børnetilskud, selv om kvinden selv har valgt at blive eneforsørger af barnet. Retten til særligt børnetilskud gælder i flere situationer, både når kvinden lever alene med barnet, og når hun og barnet lever sammen med en anden person. Retten gælder indtil barnet fylder 18 år og ophører kun, hvis kvindens ægtefælle eller partner stedbarnsadopterer barnet.

De gældende regler om ret til særligt børnetilskud tager således ikke højde for den nye selvvalgte eneforsørgersituation, der er opstået navnlig som følge af reglerne om kunstig befrugtning af enlige fra 2007.

Sundhedsstyrelsen skønner, at det samlede antal børn født af enlige kvinder behandlet med forskellige former for kunstig befrugtning, hvor sæden stammer fra fremmed (anonym) donor, vil være ca. 300 i 2008. Det forventes, at antallet af børn fremover vil være det samme ved uændret lovgivning på området.

Børn, der er adopteret af enlige, har ikke ret til særligt børnetilskud. Der er kun ret til særligt børnetilskud i de situationer, hvor adoptionen sker efter forældremyndighedens indehaver er død, og hvor der er en tilknytning mellem barnet og adoptanten.

Det foreslås, at der ikke ydes særligt børnetilskud til børn, der er blevet til ved kunstig befrugtning af enlige, når faderskabet ikke har kunnet fastslås. Enlige, der bliver kunstigt befrugtet, har selv valgt at være alene om at forsørge et barn. Hver enkelt person, som vælger eneforsørgerrollen, må inden et sådant valg træffes, have gjort sig overvejelser om, hvorvidt de menneskelige og økonomiske ressourcer, det kræver at være alene om at forsørge et barn, er til stede. Det offentlige skal ikke yde et særligt børnetilskud, når eneforsørgeren selv har valgt at blive forælder uden at have en anden forsørgelsespligtig forælder at dele forsørgelsen af barnet med.

Det foreslås endvidere præciseret i loven, at børn af eneadoptanter ikke har ret til særligt børnetilskud, medmindre adoptionen er omfattet af bestemmelsen i lovens § 4, stk. 3, nr. 3.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Forslaget medfører ingen administrative konsekvenser for stat og regioner. Samlet set er der tale om en mindre administrativ lettelse for kommunerne, som efter forslaget skal foretage færre udbetalinger.

Forslaget skønnes som følge af forslaget § 2, stk. 2, og de generelle udbetalingsregler for børnetilskud, ikke at medføre statslig mindreudgift i 2009. Mindreudgiften som følge af lovændringen skønnes i 2010 at være 2,5 mio. kr., i 2011 på 6,6 mio. kr. og i 2012 på 10,7 mio. kr. Fuldt indfaset skønnes forslaget at medføre en årlig mindreudgift for staten på 73,1 mio. kr. (2009 pl.). Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget medfører ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget medfører ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget medfører ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været i høring i Ankestyrelsen, Sikringsstyrelsen, Statsforvaltningsdirektørerne, Dansk Socialrådgiverforening, Socialchefforeningen, Familiestyrelsen, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Sundhedsstyrelsen, Børnerådet, Børns Vilkår, Adoption & Samfund, DanAdopt, AC Børnehjælp, Institut for Menneskerettigheder

9. Sammenfattende skema

Vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Forslaget forventes ikke at medføre mindreudgifter for staten i 2009. I 2010 skønnes mindreudgifterne at være 2,5 mio. kr., i 2011 6,6 mio. kr. og i 2012 10,7 mio. kr.. Fuldt indfaset forventes forslaget at medføre årlige mindreudgifter på 73,1 mio. kr.	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Forslaget forventes at medføre en mindre administrativ lettelse for kommunerne	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 - 3

Det præciseres direkte i loven, at børn af eneadoptanter ikke har ret til særligt børnetilskud, medmindre adoptionen er omfattet af bestemmelsen i § 4, stk. 3, nr. 3. Reglen, hvorefter der kan ydes særligt børnetilskud, når barnet, efter at forældremyndighedens indehaver er død, adopteres af dennes ægtefælle eller af en enlig person, blev indført ved lov nr. 336 af 15. juni 1973, oprindeligt med krav om, at adoptanten skulle være i slægt med barnet. Baggrunden for reglen var, at man var blevet opmærksom på, at ægtefæller og andre slægtninge var afskåret fra det særlige børnetilskud, når de adopterede et barn i forbindelse med forældremyndighedsindehaverens død, idet adoptanten efter reglerne i adoptionsloven påtager sig det fulde ansvar for barnets forsørgelse. Efter praksis er det en betingelse for ret til særligt børnetilskud, at der består en vis form for tilknytning mellem adoptanten og barnet. Denne bestemmelse udgør derfor en undtagelse fra den generelle regel om, at der ikke er ret til særligt børnetilskud til eneadoptanter.

Hvis eneadoptanten gifter sig eller indgår registreret partnerskab, og ægtefællen eller partneren stedbarnsadopterer barnet, får barnet endnu en forsørgelsespligtig forælder. I tilfælde, hvor den ene af forældrene herefter dør inden barnet fylder 18 år, vil barnet have ret til særligt børnetilskud efter børnetilskudslovens § 4, stk. 3. nr. 2. Hvis både moderen og stedbarnsadoptanten dør, har barnet ret til 2 gange det særlige børnetilskud efter § 4, stk. 2.

Efter forslaget kan der ikke ydes særligt børnetilskud til børn, der er blevet til ved kunstig befrugtning af enlige, når faderskabet ikke er fastslået.

Med virkning fra 1. januar 2007 har barnløse enlige kvinder fået ret til behandling med kunstig befrugtning på regionale sygehuse. Det følger af børnelovens § 28, stk. 1, at faderskab til et barn, der er blevet til ved kunstig befrugtning af enlige kvinder, ikke kan fastslås, hvis behandlingen med kunstig befrugtning er foretaget af en læge eller under en læges ansvar eller hvis behandlingen er sket med sæd, der er doneret til en offentlig eller privat sædbank.

Der kan herefter ikke ydes offentligt tilskud i form af særligt børnetilskud, når eneforsørgerrollen er selvvalgt.

Efter børnelovens § 8 har moderen pligt til at oplyse, hvem der er eller kan være barnets far.

Når barnet er født skal kvinden oplyse statsforvaltningen om det, hvis hun er blevet kunstigt befrugtet og indsende dokumentation herfor. Dokumentationen skal anvendes i faderskabssagen til at fastslå, om der er tale om en anonym sæddonor, og at faderskabet derfor ikke kan fastslås, eller om faderskabet skal søges fastslået gennem yderligere sagsbehandling

Særligt børnetilskud ydes af kommunen uden ansøgning, når betingelserne i børnetilskudsloven er opfyldt. Kommunen skal, fx når en enlig kvinde søger om ordinært børnetilskud, på eget initiativ undersøge om barnet også har ret til særligt børnetilskud. Kommunen må derfor sikre sig, at den gennem folkeregistret, statsforvaltningen eller på anden måde, modtager de oplysninger, der er nødvendige for udbetaling, herunder om barnet er blevet til ved kunstig befrugtning, hvis kvinden oplyser, at faderskabet ikke er fastslået.

Hvis den enlige kvinde, der er blevet kunstigt befrugtet senere gifter sig eller indgår registreret partnerskab, og ægtefællen eller partneren stedbarnsadopterer barnet, får barnet endnu en forsørgelsespligtig forælder. I tilfælde, hvor den ene af forældrene herefter dør inden barnet fylder 18 år, vil barnet have ret til særligt børnetilskud efter børnetilskudslovens § 4, stk. 3. nr. 2. Hvis både moderen og stedbarnsadoptanten dør, har barnet ret til 2 gange det særlige børnetilskud efter § 4, stk. 2. Børn af enlige kvinder har fortsat ret til særligt børnetilskud, når faderskabet ikke er fastslået.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2009.

Det foreslås endvidere, at forslagets § 1, nr. 2 får virkning for børn, der er blevet til ved kunstig befrugtning af enlige foretaget efter denne dato. Hermed sikres det, at kvinder, der overvejer at blive kunstigt befrugtet, får mulighed for at tage de fremtidige tilskudsmuligheder med i deres overvejelser, inden de vælger at blive eneforsørgere.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 4. Der kan endvidere ydes et særligt børnetilskud efter reglerne i stk. 2 og 3.

Stk. 2. Der ydes 2 gange det særlige børnetilskud, jf. stk. 3, når ingen af barnets forældre lever.

Stk. 3. Det særlige børnetilskud udgør 8.436 kr. årligt,

- 1) når faderskabet ikke er fastslået,
- 2) når kun en af barnets forældre lever,
- 3) når barnet, efter at forældremyndighedens indehaver er død, adopteres af dennes ægtefælle eller af en enlig person,

Lovforslaget

§ 1

I lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 909 af 3. september 2004, som ændret ved § 27 i lov nr. 431 af 6. juni 2005, § 8 i lov nr. 346 af 18. april 2007 og ved § 27 i lov nr. 523 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. I § 4, *stk. 1* ændres ”reglerne i stk. 2 og 3” til: ”reglerne i stk. 2, 3, 12 og 13”.
2. I § 4 indsættes som nye stykker:

”*Stk. 12.* Børn af eneadoptanter har ikke ret til særligt børnetilskud, medmindre adoptionen er omfattet af stk. 3, nr. 3, eller de er blevet stedbarnsadopteret, og betingelserne i stk. 3, nr. 2 – 6 er opfyldt.”

”*Stk. 13.* Børn, der er blevet til ved kunstig befrugtning af enlige, har ikke ret til særligt børnetilskud, medmindre de er blevet stedbarnsadopteret, og betingelserne i stk. 3, nr. 2 – 6 er opfyldt.”

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2009.

Stk. 2. § 1, nr. 2, har virkning for børn, der er blevet til ved kunstig befrugtning af enlige foretaget efter lovens ikrafttræden.